

OPINIEPEILING Drents Panel

Onderwerpen in het kader van de Voorjaarsnota 2013

Status

Openbaar document

Datum

20 juni 2013

Voorwoord

Aan de voorzitter en de leden van Provinciale Staten Drenthe.

Voor u ligt de opiniepeiling over een aantal onderwerpen die in de Voorjaarsnota aan bod komen. Met in het achterhoofd de gedachte dat in de Voorjaarsnota voorgesorteerd wordt op een aantal belangrijke beleidskeuzes, heeft de Commissie van Onderzoek aangegeven dat het goed zou zijn om ook de mening van de 'doorsnee' Drentse burger hierover te horen.

Het Drents Panel is een instrument dat bij uitstek geschikt is om input te bieden aan de volksvertegenwoordigende rol van Provinciale Staten. De opiniepeilingen kunnen ons tevens helpen bij de ontwikkeling van visie, en het (bij)stellen van kaders.

Inmiddels zijn de reacties van het Drents Panel binnen en verwerkt en worden de uitkomsten hierbij aan u aangeboden.

De onderwerpen die, overigens in overleg met de fracties, zijn gekozen zijn onder andere:

- het vragen naar ideeën over werkgelegenheid
- het in beeld krijgen van het belang van bereikbaarheid van het platteland middels OV
- het belang van breedbandinternet
- het vragen naar ideeën over de combinatie van wonen en zorg, dit in relatie tot een vitaal platteland.

In totaal hebben 1.188 van de 1.642 deelnemers van het Drentse Panel gereageerd, een mooie en betrouwbare score van 72%.

Wij hopen dat u van de informatie gebruik zult maken. Wellicht bij de Voorjaarsnota, wellicht op een ander moment.

Namens de Commissie van Onderzoek,

Herman Beerda,
voorzitter

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk 1. Inleiding	4
Hoofdstuk 2. De resultaten	5
A. Bereikbaarheid van het platteland en het openbaar vervoer	5
B. Breedband / digitale bereikbaarheid	10
C. Wonen, werken en zorgen	11
D. Werkgelegenheid	13
E. Overige onderwerpen	15
Bijlagenrapport (apart document)	
1. Responsoverzicht	
2. Overzicht van oorzaken achteruitgang buurt/dorp	
3. Gegeven suggesties in de combinatie wonen, werken en zorg	
4. Gegeven suggesties hoe meer mensen aan het werk kunnen komen	
5. Gegeven suggesties hoe Drenthe zich qua werkgelegenheid kan onderscheiden	
6. Afnomen vragenlijst	

HOOFDSTUK 1. INLEIDING

Achtergrond

Eén van de doelstellingen van de onderzoekers binnen de Statengriffie is het ondersteunen van Provinciale Staten in haar volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol (Statenstuk 2011-465). Het uitvoeren van opiniepeilingen ten behoeve van de volksvertegenwoordigende rol is één van de activiteiten die hierbij is vastgesteld. Het Drents Panel is een representatief burgerpanel¹ waaraan meer dan 1.500 Drenten in de leeftijd van 14 tot 92 jaar deelnemen. Het onderzoeksinstrument Drents Panel maakt het mogelijk – op korte termijn – de ‘Drentse’ mening over een actueel onderwerp te peilen. Voor deze onderzoeksrunde hebben 1.188 inwoners van Drenthe de vragenlijst tijdig ingevuld.

Aanleiding

De Commissie van Onderzoek – waarin vanuit Provinciale Staten elke fractie is vertegenwoordigd – is samen met de onderzoekers van de Statengriffie verantwoordelijk voor input van onderwerpen en de uitwerking van de vraagstelling. Begin mei heeft de Commissie van Onderzoek bepaald dat de burgerpeiling dit keer in het teken zal staan van de voorbereiding en bespreking van de Voorjaarsnota (VJN). Na vaststelling van het onderwerp is vervolgens in samenspraak met de Commissie van Onderzoek de vraagstelling uitgewerkt. Daarna is in de tweede helft van mei de vragenlijst aan het panel voorgelegd zodat de uitkomsten voor behandeling van de VJN bij u bekend zijn.

Doel- en vraagstelling

Het doel van de burgerpeiling is het bieden van informatie over de vraag hoe de inwoners van Drenthe denken over een aantal actuele onderwerpen waarover in Provinciale Staten nog kaders kunnen worden vastgesteld danwel bijgesteld via de voorjaarsnota. Ook de mening over een aantal overige actuele onderwerpen is gepeild.

Het onderzoek is verkennend van aard en biedt Provinciale Staten en fracties input voor nadere beeld- en visievorming over diverse actuele onderwerpen. Meer specifiek gaat het om zaken als; suggesties t.b.v. werkgelegenheid, het belang van snel internet en openbaar vervoer in relatie met andere aspecten van een vitaal platteland, nader inzicht in de belangenafweging met betrekking tot het faunabeleidsplan en de rol van de provincie bij informatieverstopping over subsidieregelingen.

Deze peiling staat in het teken van de VJN. Om die reden wordt in deze rapportage vooral ingegaan op de resultaten die een rol kunnen spelen in de discussie over de VJN. Het is niet de bedoeling om een compleet overzicht weer te geven van alle gevonden cijfers. Voor degenen die hierin zijn geïnteresseerd, kunnen deze op verzoek worden aangeboden.

Leeswijzer

De uitkomsten van de peiling worden themagewijs in vogelvlucht weergegeven. Opvallende verschillen tussen categorieën inwoners (grootte van de woonplaats, huishoudensamenstelling, leeftijd, geslacht, opleiding, regio) worden hierbij genoemd. Waar dit niet wordt genoemd, zijn geen opvallende of grote verschillen waargenomen. Voor de handzaamheid en overzichtelijkheid van deze notitie zijn de uitgebreide bijlagen in een afzonderlijke bijlagenrapportage weergegeven.

---

¹ In bijlage 1 van het bijlagenrapport vindt u meer informatie over (de representativiteit van) het Drents Panel.

HOOFDSTUK 2. DE RESULTATEN

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de peiling per onderwerp weergegeven.

A. BEREIKBAARHEID VAN HET PLATTELAND EN HET OPENBAAR VERVOER

Openbaar Vervoer in Voorjaarsnota

Een thema dat naar de mening van de provincie van groot belang is voor een vitaal platteland is de bereikbaarheid ervan. Gedeputeerde Staten heeft in programma 2 van de Voorjaarsnota het thema openbaar vervoer (OV) als aparte paragraaf opgenomen. *Gedeputeerde Staten is voornemens samen met het OV-bureau een strategie uit te werken over de doorontwikkeling van het vervoer op maat in landelijk gebied.* Ook wordt nadrukkelijk gekeken naar innovatieve oplossingen op het gebied van bereikbaarheid en kleinschalige infrastructurele maatregelen voor bijvoorbeeld langzaam verkeer.

Gebruik OV in Drenthe

Enkele algemene cijfers over het OV in Drenthe op basis van de respondenten van het Drents Panel.

Twintig procent van de respondenten geeft aan dat iemand uit zijn/haar huishouden dagelijks of wekelijks gebruik maakt van het openbaar vervoer. Eén kwart zegt (enigszins) afhankelijk te zijn van het OV.

Het zijn vooral gezinnen met oudere, thuiswonende kinderen die veelvuldig gebruik maken van het openbaar vervoer. 60% van hen zegt (enigszins) afhankelijk te zijn van het OV. In circa 75.000 van de 210.000 Drentse huishoudens woont een kind.

In totaal vindt 80% van de respondenten dat zijn of haar buurt/dorp goed bereikbaar is met het OV. Het zijn vooral de bewoners van buitengebieden en van kleine dorpen die hun buurt niet goed bereikbaar vinden.

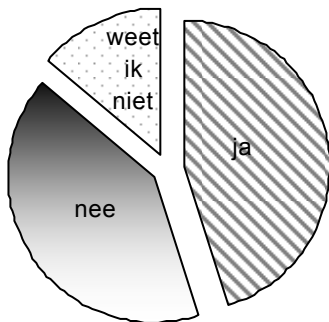
GS willen samen met het OV-bureau een strategie ontwikkelen over alternatieve instrumenten van het OV in het landelijke gebied. Een vraag die hierbij aansluit is in hoeverre inwoners bereid zijn zelf een steentje bij te dragen aan het in stand houden van voorzieningen als het OV.

De vraag die aan het panel is gesteld luidt:

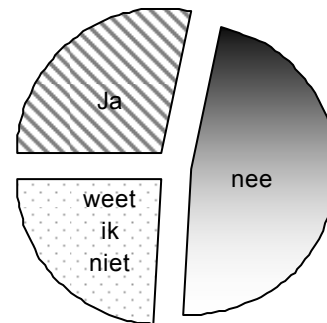
Stel: uw buurt/dorp is niet bereikbaar met het openbaar vervoer:

Zou u of iemand uit uw huishouden bereid zijn een bijdrage te leveren door bijvoorbeeld 1x per maand een personenbusje te besturen, een planningsrooster te maken, door geld te geven etc.?

Figuur 1. Is bereid maandelijks € 2,- te betalen voor bereikbaar houden buurt/dorp².

Figuur 2. Is bereid alternatieve bijdrage te leveren aan buurtbus.

Circa 45% van de mensen is bereid om een financiële bijdrage te leveren aan het bereikbaar houden van de buurt/het dorp d.m.v. het OV. De bereidheid tot het leveren van een bijdrage is onder alle categorieën inwoners (jong, oud, woonachtig in buitengebied of stad etc.) ongeveer even groot. Ruim een kwart van de mensen is bereid een alternatieve bijdrage te leveren door bijvoorbeeld de buurtbus af en toe te besturen, een planningsrooster te maken of dergelijke.

Om het dorp/de buurt bereikbaar te houden m.b.v. het OV is er in eerste instantie meer draagvlak voor een extra financiële bijdrage dan voor het leveren van een alternatieve bijdrage. Voor de helft van de mensen is het overeind houden van het OV in de eigen buurt geen issue.

² Het gaat bij deze vraag om inzicht in de principiële kwestie of mensen bereid zijn financieel bij te dragen aan de bereikbaarheid van hun buurt/dorp. Het gaat niet om de hoogte van het bedrag.

Belang van het OV vergeleken met andere woonkenmerken

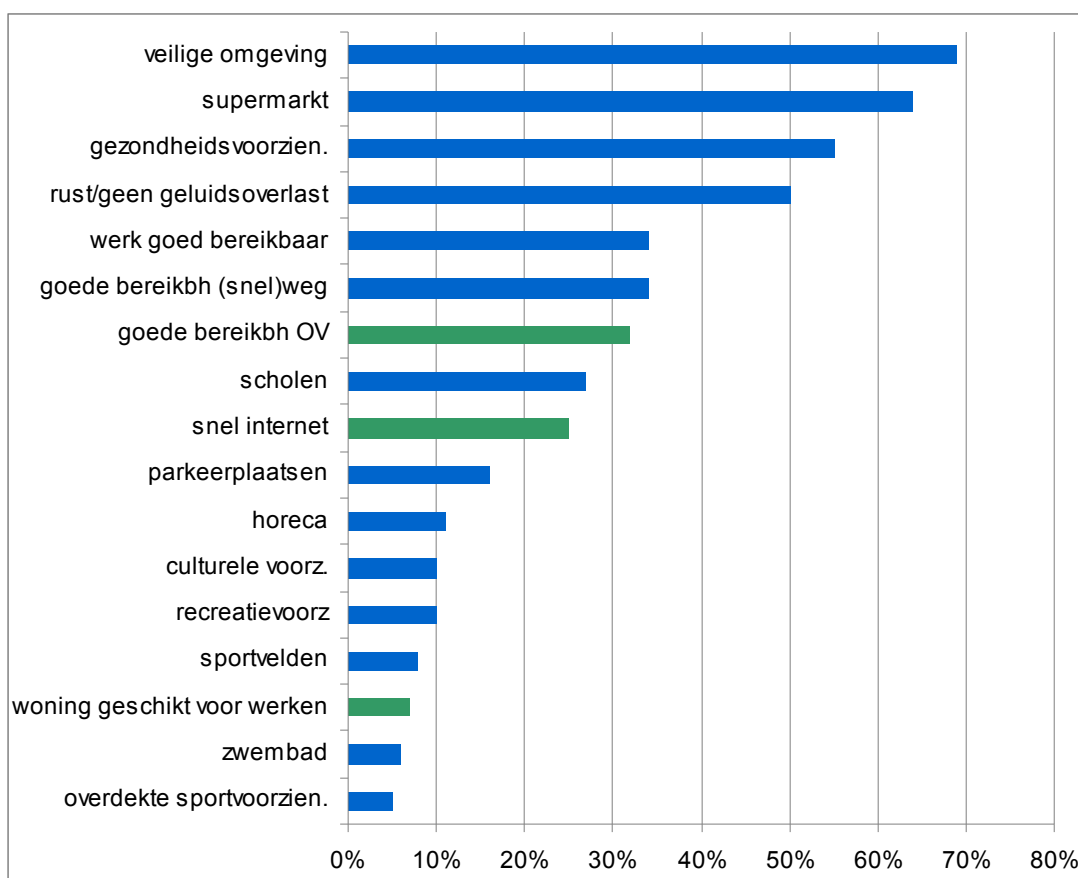
Hierboven is een aanzet gemaakt om het absolute belang van het openbaar vervoer inzichtelijk te maken. Naast het absolute belang (in euro's uitgedrukt) is het voor de belangenafweging relevant om te kijken naar het relatieve belang van de bereikbaarheid van de buurt met het OV. Hiertoe is een lijst met woonkenmerken aan de respondenten voorgelegd.

Aan hen is de volgende vraag voorgelegd.

Stel u gaat verhuizen. Welke woonkenmerken vindt u van groot belang en zou u niet willen missen? (noem max. 5 kenmerken)

Ondanks dat er een verschil is tussen de grootheden en reikwijdte van deze woonkenmerken geven de uitkomsten wel degelijk een indicatie van de beelden/ideeën die de inwoners hebben over het belang van verschillende woonkenmerken.

Figuur 3. Belangrijke woonkenmerken bij evt. verhuizing

Uit de figuur is af te lezen dat een aantal traditionele woonkenmerken hoog scoort in de index. Zo'n 70% van de mensen vindt een veilige omgeving één van de belangrijkste aspecten bij een verhuizing.

Veiligheid, een supermarkt, gezondheidsvoorzieningen en rust vormen de top van belangrijkste woonkenmerken bij een evt. verhuizing. Aan de bereikbaarheid van het OV wordt bij een verhuizing meer waarde gehecht dan aan de aanwezigheid van scholen, snel internet en vrijwel alle vrije tijdsvoorzieningen.

Omdat er met name per leeftijdsklasse grote verschillen zijn in het belang dat aan woonkenmerken wordt gehecht, is in de volgende tabel het belang per leeftijdsklasse weergegeven. Hoe hoger het percentage des te meer mensen vinden dit een noodzakelijk aspect van de woonomgeving bij een evt. verhuizing (de cijfers onder 'totaal' komen overeen met de voorgaande figuur). De vet gedrukte cijfers geven een grote afwijking aan van de leeftijdscategorie ten opzichte van de andere categorieën.

Tabel 1. Belangrijke woonkenmerken bij evt. verhuizing, naar leeftijdscategorie (max. 5 antwoorden).

woonkenmerk	Totaal	14-29 jr	30-49 jr	50-64 jr	65+
Veilige omgeving	69%	65%	68%	68%	73%
Supermarkt	64%	69%	56%	60%	74%
Gezondheidsvoorzieningen	55%	31%	42%	69%	77%
Rust/geen geluidsoverlast	50%	38%	43%	60%	55%
Goede bereikbaarheid via (snel)weg	34%	46%	51%	33%	3%
Werk goed bereikbaar	34%	26%	40%	34%	34%
Goede bereikbaarheid buurt/dorp via OV	32%	38%	18%	34%	45%
Scholen in de buurt	27%	35%	51%	9%	9%
Beschikbaarheid snel internet	25%	28%	23%	27%	24%
Voldoende parkeerplaatsen	16%	18%	13%	14%	19%
Horeca (uitgaans-eetgelegenheden)	11%	23%	7%	10%	8%
Recreatievoorzieningen	10%	14%	7%	9%	10%
Culturele voorzieningen	10%	5%	4%	13%	17%
Sportvelden	8%	14%	11%	4%	4%
Woning geschikt voor combinatie wonen en werken	7%	5%	8%	9%	6%
Zwembad	6%	6%	4%	7%	8%
Overdekte sportvoorzieningen	5%	7%	6%	5%	3%

De top 3 van belangrijke woonkenmerken per leeftijdsklasse (plus tussen haakjes het aantal inwoners van Drenthe in de betreffende leeftijdsklasse) :

14 t/m 29 jaar (ca. 80.000 inwoners)

1. aanwezigheid supermarkt
2. veilige omgeving
3. goede bereikbaarheid via (snel)weg

30 t/m 49 jaar (ca. 127.000 inwoners)

1. veilige omgeving
2. aanwezigheid supermarkt
3. goede bereikbaarheid via (snel)weg / scholen in de buurt

50 t/m 64 jaar (ca. 108.000 inwoners)

1. aanwezigheid gezondheidsvoorzieningen
2. veilige omgeving
3. aanwezigheid supermarkt

65 jaar en ouder (ca. 97.000 inwoners)

1. aanwezigheid gezondheidsvoorzieningen
2. aanwezigheid supermarkt
3. veilige omgeving

De tabel laat zien dat een veilige leefomgeving en de aanwezigheid van een supermarkt in alle categorieën in de top 3 scoort. Over het belang van gezondheidsvoorzieningen, de bereikbaarheid via (snel)weg, scholen, horeca, sportvelden en het OV, verschillen de meningen.

Belang van voorzieningen voor platteland

Om enig inzicht te krijgen in de relatie tussen de leefbaarheid van het platteland en het verdwijnen van voorzieningen is gevraagd of er de afgelopen jaren voorzieningen zijn verdwenen uit de buurt/het dorp. Ruim een derde deel van de respondenten (35%) geeft aan dat dit inderdaad het geval is. Van deze groep is het merendeel (58%) – ongeacht de leeftijdsklasse, huishoudensituatie, woonregio – van mening dat de buurt/het dorp er daardoor op achteruit is gegaan. Voor 2 à 3% van de inwoners die aangeven dat er in hun dorp de afgelopen jaren voorzieningen zijn verdwenen vormt dit aanleiding te gaan verhuizen (in totaal gaat het daarmee om iets minder dan 1% van alle bewoners). Deze personen zijn wederom verspreid onder diverse categorieën inwoners. In bijlage 2 van het bijlagenrapport zijn alle antwoorden op deze vraag, integraal en gesorteerd naar thema opgenomen.

Verschraling van het winkelaanbod (supermarkt) en het verdwijnen van bibliotheek en bank/pinautomaat worden vaak als oorzaak genoemd van achteruitgang van de buurt.

B. BREEDBAND / DIGITALE BEREIKBAARHEID

Breedband in de Voorjaarsnota

Provinciale Staten heeft in discussies onder andere naar aanleiding van de Statenontmoeting Vitaal Platteland het belang van breedband onderstreept (o.a. via motie 2013-06). In programma 7 van de VJN; onderdeel Reserve Vitaal Platteland geeft Gedeputeerde Staten aan breedband belangrijk te vinden voor een vitaal platteland. Ook in programma 9 waarin wordt ingegaan op het optimaliseren van het vestigingsklimaat wordt het belang hiervan aangestipt.

De vraag is in hoeverre de opvatting over en waardering van breedband wordt gedeeld door de inwoners van de provincie.

Belang van internet

Eerder liet figuur 3 al zien dat snel internet een middenpositie inneemt in de lijst van belangrijke woonkenmerken bij een eventuele verhuizing.

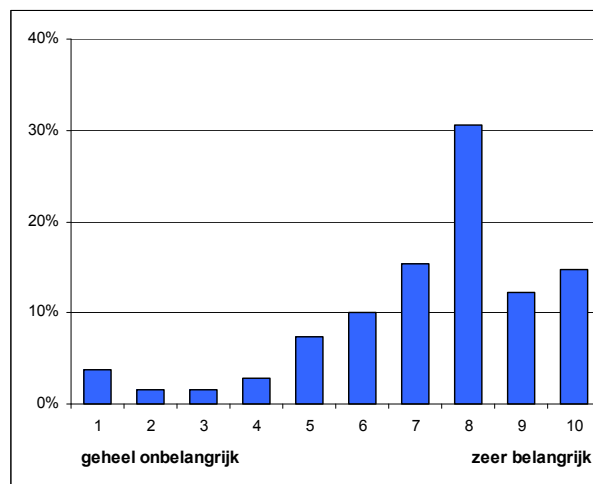
Breedbandinternet wordt belangrijker gevonden dan tal van vrije tijdsvoorzieningen en is ongeveer even belangrijk als de aanwezigheid van scholen in de buurt. Opvallend is dat het belang van snel internet bij alle categorieën inwoners (jong of oud, met of zonder kinderen, etc) aanwezig is.

Gevraagd naar het absolute belang van een snelle internetverbinding voor de woning, komt onderstaande figuur te voorschijn.

Figuur 4. Absoluut belang van snel internet voor woning

Los van een vergelijking met andere woonaspecten wordt de aanwezigheid van snel internet door de meeste inwoners (heel) belangrijk gevonden.

Op een 10-puntschaal geeft in totaal 58% van de mensen de waarde 8, 9 of 10 aan het belang van breedbandinternet.

Bereidheid tot investeren in breedband

In totaal wordt bij ongeveer 12% van de respondenten géén breedbandinternet aangeboden. Aan hen is gevraagd of zij aan willen geven welk bedrag zij er eenmalig voor over hebben zodat hun woning toch wordt aangesloten op snel internet. Het gaat daarbij om een bedrag bovenop de normale aansluitingskosten.

Van de mensen waar geen snel internet beschikbaar is (12%), wil een derde deel helemaal niets tot maximaal éénmalig 20 euro betalen voor een aansluiting bovenop de aanlegkosten zoals die standaard gelden. Nog een derde deel is bereid tussen 20 en 100 euro extra te betalen. Tenslotte nog een derde deel is bereid om er meer dan 100 euro (tot zelfs 1000 euro) extra voor te betalen.

C. WONEN, WERKEN EN ZORGEN

In de VJN geven Gedeputeerde Staten aan dat de sociale of leefbaarheidscomponent een plek krijgt in de economische en ruimtelijke programma's (omgevingsbeleid en vitaal platteland). Verder richten Gedeputeerde Staten zich op een vitaal Drenthe met een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen de overheden op het sociale domein. Op het onderdeel "zorgen" in de combinatie wonen-zorgen wordt in de VJN niet specifiek ingegaan.

Gedeputeerde Staten stellen in de voorjaarsnota dat met het in de beweging zetten van de woningmarkt een impuls wordt gegeven aan de werkgelegenheid. Voorstel is om dit te doen via de duurzame krimpregeling. Dit houdt in dat in gebieden waar de woning- en bedrijfsmarkt vastzit een investeringsregeling wordt ingezet ten behoeve van verduurzaming, sanering, vernieuwbouw. Hiervoor wordt onder andere uitgegaan van 1 miljoen euro uit de reserve Vitaal Platteland (van deze reserve is 12,3 miljoen niet gebonden aan cofinanciering).

Onderdeel 3 van programma 9 is gewijd aan het optimaliseren van het vestigingsklimaat.

Gedeputeerde Staten stimuleren en ondersteunen met verschillende activiteiten en instrumenten het MKB en starters.

Wonen en werken

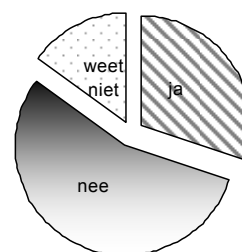
In programma 9 van de VJN wordt aangegeven dat het MKB de motor is van de Drentse economie (ruim 95% is MKB). Veel startende ondernemers starten hun onderneming vanuit de woning. Voor hen is het van belang dat een woning geschikt is om mee te starten als bedrijfslocatie. Breedbandinternet is hierbij een belangrijke voorwaarde. Voor Drenthe als woonprovincie is het tevens van belang dat een woning ook gebruikt kan worden als telewerkplek.

In totaal geeft 23% van de respondenten aan dat zijn/haar woning wordt gebruikt als telewerkplek of bedrijfslocatie. Het zijn met name gezinnen (met kinderen) bij wie de woning gebruikt wordt om beroepsmatig te werken. De balans om alle ballen in de lucht te houden (combinatie werk en gezin) kan voor veel makkelijker worden gevonden door werkzaamheden thuis te verrichten. Ook hoger opgeleiden werken relatief vaak vanuit een (eigen) woning. De aard van de werkzaamheden leent zich hier in veel gevallen vaker voor dan van lager opgeleiden.

Is het belangrijk dat uw huidige of toekomstige woning geschikt is voor thuiswerken of een bedrijfslocatie?

Figuur 5. Belang van woning geschikt voor combinatie wonen en werken.

In totaal vindt circa 30% het belangrijk dat de huidige of toekomstige woning geschikt is voor thuiswerken. Deze eis is niet zozeer afhankelijk van de leeftijd, geslacht of regio waarin mensen wonen maar vooral gerelateerd aan de huishoudensituatie (gezinnen met kinderen).

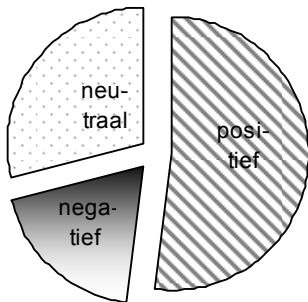
De helft van de mensen met (jonge) kinderen vindt het een belangrijke eis aan de woning dat deze ook geschikt is als werkplek/locatie. Ook hoger opgeleiden (en helemaal de combinatie van beide categorieën inwoners) vinden dit een belangrijk criterium bij de keuze van een woning.

Wonen en zorgen: kangoeroewoning

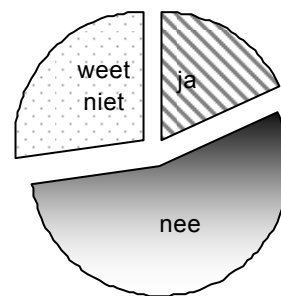
Zorg is in principe geen onderdeel (meer) is van het provinciaal beleid. Desondanks speelt (de betaalbaarheid van de) zorg een belangrijke rol in de discussie rond Vitaal platteland en de ontwikkelingen rond krimp en vergrijzing. De verwachting is dat veel voorzieningen duurder worden en/of wellicht zullen verdwijnen. Eén van de ideeën om dit tegen te gaan is de zogenaamde kangoeroewoning. Een kangoeroewoning (ook wel tandemwoning genoemd) bestaat uit twee zelfstandige woningen met een eigen voordeur, maar wel met elkaar verbonden door bijvoorbeeld een tussendeur/trap/sluis. Dit type woning is geschikt voor mensen die vlak bij degenen willen wonen voor wie ze zorgen.

Om een indicatie te krijgen van het slagen van dit soort alternatieve mogelijkheden om mogelijk negatieve gevolgen van krimp/vergreijzing op te vangen is het Drents Panel gevraagd naar hun mening hierover.

Figuur 6: Grondhouding t.a.v. kangoeroewoning

Figuur 7. Persoonlijke interesse (voor later)

Uit bovenstaande figuren valt op te maken dat een meerderheid van de inwoners van Drenthe positief staat ten opzichte van het idee van kangoeroewoningen.

Tussen de 15 en 20% acht de kans groot dat ze zelf (later) geïnteresseerd is in dit type woning.

Alternatieve ideeën in combinatie wonen-werken-zorgen

Eén op de 7 respondenten heeft concrete suggesties om mogelijke problemen op het snijvlak van wonen-werken-zorgen op te vangen. Een groot deel van de suggesties borduurt verder op diverse soorten woonvormen. Andere geven concrete suggesties over het optimaliseren van de zorg, over het aantrekkelijk houden van de leefomgeving, weer andere wijzen op de rol van de overheid.

Een aantal concrete voorbeelden:

- *verbouw boerderijen tot gemeenschappelijke woningen*
- *initieer zelfstandige oudergemeenschappen waarbij iedere bewoner een eigen taak heeft*
- *ondersteun mantelzorgwoningen (woonunit in tuin van kinderen/ouders)*
- *investeer in startersbanen zodat jongeren in Drenthe blijven wonen*
- *investeer in e-health.*

In bijlage 3 van het bijlagenrapport is het geheel aan suggesties weergegeven.

D. WERKGELEGENHEID

Werkgelegenheid in de voorjaarsnota

Het college stelt in de VJN voor om de Drentse economie te blijven stimuleren door een maximale inzet op behoud en ontwikkeling van werkgelegenheid. Vijf thema's hebben in de visie van Gedeputeerde Staten prioriteit in het Drents economisch beleid. Binnen elk thema zijn activiteiten geformuleerd die stimulerend moeten werken voor de werkgelegenheid. Hierbij kan gedacht worden aan het stimuleren van innovatie, het uitvoeren van de versnellingsagenda 2.0, het optimaliseren van vestigingsvoorwaarden en diverse andere activiteiten.

De deelnemers van het Drents Panel zijn gevraagd naar hun ideeën ten behoeve van de werkgelegenheid. De ideeën van de inwoners kunnen input bieden bij en richting geven aan hiermee samenhangende discussies rondom de VJN.

De deelnemers is de volgende open vraag gesteld.

Vraag 1. Met het oog op werkgelegenheid en het creëren van banen: hebt u ideeën waarin of hoe Drenthe zich kan onderscheiden t.o.v. andere delen van het land?

Omdat één goed idee in dit kader meer waarde kan bieden dan 100 andere ideeën, wordt van deze beantwoording geen samenvatting weergegeven. De antwoorden zijn daarom integraal opgenomen in bijlage 4 van het bijlagenrapport. Het is aan de lezer om de voor hem of haar pakkende suggesties er uit te halen.

Maar liefst 30% van de respondenten heeft concrete suggesties hoe Drenthe zich op dit terrein kan onderscheiden. Veel ideeën zijn te classificeren onder de thema's recreatie en toerisme, natuur, (duurzame) energie, promotie/marketing, kennis en innovatie, scholing, regeldruk / rol van overheid etc.

Gedeputeerde Staten zeggen in de VJN over het onderwerp recreatie en toerisme: *“wij zoeken naar alternatieve instrumenten om investeringen in de verblijfsrecreatie te stimuleren...”*. Het Drents Panel geeft er vele.

Gesteld kan worden dat de vraag *‘hoe Drenthe zich op het gebied van werkgelegenheid kan onderscheiden’* sterk leeft bij de inwoners en heel veel reacties heeft opgeleverd. Vooral suggesties op het gebied van (investeren in) recreatie en toerisme worden vaak genoemd.

Een aantal concrete voorbeelden die mogelijk aansluiten bij de alternatieve instrumenten waarover in de VJN wordt gesproken.

- *investeer in goede fietspaden om ‘de grijze golf’ als toerist binnen te halen*
- *zet in op ecotoerisme*
- *verminder regeldruk recreatiesector*
- *verhuur gevangenissen aan Duitsland*
- *geef nieuwe ondernemers startbonus*
- *creëer denktank met Drentse ‘captains of industry’*
- *investeer in driedimensionale digitale duurzaamheid.*

Aanvullend is de deelnemers van het Drents Panel ook de meer algemene vraag gesteld:

Vraag 2. Hebt u nog andere suggesties hoe meer mensen aan het werk geholpen kunnen worden?

Ruim 1 op de 3 respondenten heeft suggesties die – naar eigen zeggen – banen opleveren. Veel tips gaan over het stimuleren van compleet nieuwe activiteiten, anderen gaan juist over investeringen in bestaande sectoren of gaan over de kwaliteit van het arbeidspotentieel.

Opgemerkt moet worden dat ook deze vraag niet bedoeld is om antwoordpercentages te geven. Het gaat hier om waardevolle ideeën. Eén bruikbare tip kan hierbij al voldoende zijn. Veel antwoorden gaan over het stimuleren van bepaalde sectoren/segmenten (recreatie, toerisme, natuur, innovatie), aanpassen van arbeidsvoorwaarden, verlagen regeldruk, aanbod van opleidingen, de werkmoraal/houding van Drenten.

Een aantal concrete voorbeelden:

- *zet veel meer in op contacten/werk met onze oosterburen,*
- *voer 'verplicht vrijwilligerswerk' voor werklozen in*
- *sta standaard toe dat kleine bedrijven aan huis worden gevestigd*
- *laat 60+-ers 2 dagen per week jongeren opleiden in functie*
- *promoot de werkhouding van de Drent: hardwerkend, trouw, integer en vriendelijk*

Zie bijlage 5 van het bijlagenrapport voor het integrale overzicht van alle antwoorden, gecategoriseerd naar thema.

E. OVERIGE ONDERWERPEN

Vanuit de Commissie van Onderzoek is voor deze peiling een aantal actuele onderwerpen aangedragen die los staan van de VJN maar waarover de mening van de inwoners wel is gewenst.

Faunabeleidsplan

In het licht van het faunabeleidsplan dat dit jaar wordt geactualiseerd zijn hierover een paar vragen gesteld. De respondenten is een vraag voorgelegd over de verschillende belangen die met de terugkeer van groot wild zijn gemoeid. Het mag duidelijk zijn dat één vraag en antwoord niet bepalend kunnen zijn in keuzes en besluitvorming. Echter het kan wel input bieden voor discussie en besluitvorming over dit onderwerp. En daarvoor is het bedoeld.

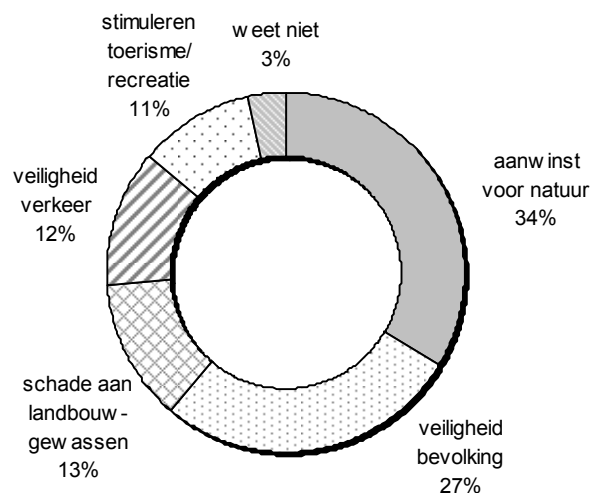
De vraag luidde:

Figuur 8. Belangenafweging faunabeheer in Drenthe

“Door het verbinden van natuurgebieden wordt de terugkeer van groot wild (herten, wilde zwijnen, wolven) bevorderd. Dit kan gevolgen hebben voor natuur en toerisme maar ook voor de landbouw en de veiligheid van verkeer en woon-/leefomgeving.

Wat vindt u het belangrijkste argument in deze discussie?”

De aanwinst voor de natuur en de veiligheid van de bevolking zijn volgens de respondenten de belangrijkste argumenten in de discussie over in de belangenafweging rond faunabeheer.

Energiebeleid – communicatie naar burgers

Eén van de drie speerpunten waar GS in de voorjaarsnota op inzetten is energie. Zo wil Gedeputeerde Staten onder andere samen met partners de investeringen in zonnestroom/hernieuwbare energie door particulieren stimuleren. Veel initiatieven op dit gebied gaan gepaard met subsidie of cofinanciering. Een belangrijk onderdeel in deze processen is de wijze en vorm van communicatie richting de inwoners. De vraag is hoe actief en in welke mate de communicatie hierover moet zijn.

Door de vele (verschillende) ondersteunende maatregelen van de afgelopen jaren zal de overgrote meerderheid van de mensen (84%) eerst nagaan of er subsidie is, voordat ze duurzame maatregelen treffen. De meerderheid (80%) vindt het geen taak van de overheid om hier actief op te wijzen. Zolang de informatie gemakkelijk te vinden is, is dit voldoende.

Gesteld kan worden dat de grote meerderheid van de inwoners (84%) zelfstandig op zoek zal gaan naar (financierings)regelingen voordat wordt overgegaan op aanschaf van duurzame energie. Zo'n 80% vindt het geen taak van de overheid om hier actief op te wijzen.